

I.

FŐVÁROSI BÍRÓSÁG
8.P.28.565/2005/43.

A Magyar Köztársaság nevében!

A Fővárosi Bíróság dr. Bényi E. László ügyvéd /1122. Budapest, Krisztina krt. 2-4. szám/
által képviselt ASK Kkt. .nek

Dr. Csányi László Koppány ügyvéd /1132. Budapest, Csanády u. 21. szám/ által képviselt
VAT I. rendű, és dr. Strasser Tibor ügyvéd /Strasser, Józsa, Vető Ügyvédi Iroda – 1132.
Budapest, Csanády u. 21. szám/ által képviselt BO II. rendű alperes ellen

szerzői jogsértés megállapítása és egyéb iránt indított perben meghozta és kihirdette a
következő

Í T É L E T E T :

A Fővárosi Bíróság az ASK Kkt. keresetét elutasítja.

Kötelezi a ASK Kkt.t, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alpereseknek fejenként
50.000-50.000 Ft /azaz Ötvenezer Ft – Ötvenezer Ft/ perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt a Fővárosi Ítéltáblához címzett, a
Fővárosi Bíróságnál 5 példányban benyújtandó fellebbezésnek van helye, amelyet a
másodfokú bíróság kérelemre – a tárgyalás mellőzésének a törvényben meghatározott
eseteiben is – tárgyaláson bírál el, illetőleg a fellebbezési határidő lejárta előtt előterjesztett
közös kérelemre tárgyaláson kívül bírál el.

I N D O K O L Á S :

Dr. CE, mint szerző és az ASK Kkt. ... december 22-én kötött kiadó- és felhasználási
szerződést, amelyben előzményként rögzítették, hogy a szerző életvének betöltése
alkalmából önéletrajzi jellegű könyvet írt.

.... nyarán a VAT azzal a megkereséssel fordult a szerzőhöz, hogy életpályájáról könyvet
kíván írni, kérve a szerző közreműködését.

A szerző életrajzából több órányi hanganyagot diktafonra mondott, az ennek alapján leírt és
összeszerkesztett anyag azonban olyan mértékben torzított, hogy a szerző úgy határozott,
hogy teljes egészében újraírja. Emellett a szerző által korábban írt önálló munkákból további
részek kerültek abba a könyvbe beemelésre, amellyel kapcsolatosan a szerző közölte VAT-tal,
hogy a mű nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá.

A szerző és a kiadó azonban megállapodtak először szóban, majd írásban is, hogy a szerző
megbízta a kiadót az általa írt „...” című önéletrajzi munka kiadásával és forgalomba
hozatalával. Ehhez mágneses adathordozón a kiadó rendelkezésére bocsátotta a mű egy

példányát, a kiadó a megbízást azzal fogadta el, hogy kizárólagosan jogosult a mű kiadására és forgalomba hozatalára.

A szerződés 8. pontja szerint a szerző teljes körű felhatalmazást adott a kiadó részére, hogy szerzői jogainak megsértése miatt a szerző helyett és nevében a bíróság előtt eljárjon a VAT részére átadott és VAT által szerkesztett önéletrajzi kötet részeként a szerző által írt fejezetek vonatkozásában, és a szerzői jogról szóló törvény szerinti polgári jogi igényeket érvényesítse.

Mindezt a megállapodást és annak 8. pontját akkor rögzítették a felek írásban, amikor a ASK Kkt. már kereseti kérelmet nyújtott be a bírósághoz annak megállapítása iránt, hogy az alperesek megsértették a ASK Kkt. felhasználói és dr.CE szerzői jogait a „CE genetikus és világa” című könyv megjelentetésével és forgalomba hozatalával.

A ASK Kkt. ideiglenes intézkedés elrendelését is kérte, azaz, hogy az alperesek a jogsértést hagyják abba.

A ASK Kkt. tehát a ... december 22-én aláírt, dr.CE szerzővel megkötött kiadói- és felhasználási szerződés alapján érvényesített igényét az alperesekkel szemben, amellyel kapcsolatosan a bíróság bizonyítási eljárást folytatott le, mert keresetpontosításként a ASK Kkt. először a jogsértés megtörténtének megállapítását kérte, és a jogsértés abbahagyását, amely konkrét kérelme szerint nem volt más, mint hogy az alperesek a könyv példányait vonják vissza a forgalomból és tartózkodjanak a továbbiakban a mű nyilvánosságra hozatalától, s emellett adjanak adatot a könyv előállításában, forgalmazásában, terjesztésében résztvevőktől, illetőleg kialakított üzleti kapcsolataikról.

A ASK Kkt. a műpéldányok megsemmisítését is kérte, illetőleg nemvagyoni kártérítést.

A jogvita tisztázása érdekében a bíróság szükségesnek tartotta annak a bizonyítási indítványnak a teljesítését, hogy hallgassa meg dr. CE-t tanúként arra nézve, hogy mint szerző kötött-e és milyen tartalmú megállapodást az alperesekkel, a maga részéről milyen művet alkotott, és a mű felhasználása tekintetében milyen elképzelései voltak.

A bíróság a tanúmeghallgatás előtt azonban az I. és II. rendű alperes személyes nyilatkozatát kérte, mint a peres eljárásban félként szereplő és marasztalni kért alperesek nyilatkozatát.

VAT I. rendű alperes előadása szerint 2003. decemberében kereste fel CE egy interjúkötet létrehozásában való közreműködés miatt.

Mint riportalanyt kérte fel CE, akivel szóbeli megállapodást kötött, amely szóbeli megállapodás arra vonatkozott, hogy a könyvet CE ... születésnapjára, azaz ... tavaszára megjelenteti az I. rendű alperes, a magánkiadásában.

A kiadással kapcsolatosan CE-nek egyetlen igénye volt, az, hogy a jövőben nyereségből 50 %-ban részesülni kíván, egyébként a könyv szerzője az I. rendű alperes lenne.

BO II. rendű alperes az anyagok nyomdakésszé tételében nyújtott segítséget utóbb az I. rendű alperes kérelmére, de CE-vel ő nem állapodott meg semmiben.

Dr. CE tehát riportalanyként, az I. rendű alperes kérdéseire és felvetett témáira válaszolt írásban és szóban, ennél fogva egy ún. interjúkötet jött létre.

A könyvnek azonban vannak az interjúkötettől független részei is, amelyeket CE írt, és ez a könyvnek az a része, amelyet szakmai tapasztalatai alapján rögzített.

BO II. rendű alperes előadása szerint az I. rendű alperes kereste meg, hogy legyen társszerzője a riportkötetnek, amelyben CE csak mint interjúalany szerepelt.

Dr. CE tanúként meghallgatásakor maga is azt adta elő, hogy az I. rendű kereste meg és vetette fel a lehetőséget, hogy életéve alkalmából egy könyvet jelentessen meg. Arról volt szó, hogy néhány alkalommal - az I. rendű alperes által feltett kérdésekre - magnetofonra mondja a választ. Az elsőként így leírt szöveget azonban nem tudta vállalni, mert amit saját maga már leírt az elfogadható, de a más által leírtat nem tudta így elfogadni. Szerette volna, hogyha a könyv tartalmazza a tényeket, sikereket és kudarcokat is, amelyek életét végigkísérték. Az I. rendű alperes viszont olyan tartalmú könyvet szeretett volna, amely szenzációs dolgokat tartalmaz, mert azt szeretik az olvasók.

Az első szöveget két ízben is javítani kellett.

A tudományos részt mindenképp a tanúnak kellett megírni.

Közben a ... Kiadó is megkereste a tanút, viszont nem kívántak az I. rendű alperessel együtt dolgozni, ezért a tanú felajánlotta az I. rendű alperesnek, hogy keressenek új kiadót. Ekkor vetette fel a tanú az I. rendű alperesnek, hogy legyen ő a kérdező, és a tanú lesz, aki válaszol, és így meséli el az életét, de akkor 50-50 % lesz a honorárium megoszlása.

A tanú vélekedése szerint végül is 90-95 %-ban maga írta meg a könyv szövegét, mert az I. rendű alperes nem fogadta el az ajánlatát a tanúnak, ezért úgy gondolta a tanú, hogy ő maga fogja az anyagot kiadni, hiszen a 90-95 %-ban megírt anyaghoz már volt egy további fejezete, amelyet saját maga, önállóan állított össze. Így jött össze a könyv anyaga, a tanú viszont nem akarta már az I. rendű alperessel a kapcsolatot fenntartani.

A könyv a tanú szerint három részre bontható, az egyik az életéről szóló rész, a másik az emlékeit tartalmazza, míg a harmadik a tudományról szóló részt.

Az emlékeiről szóló rész, amely először készült el, az I. rendű alperes kérdéseire írt választ tartalmazza.

A másik, ezt követően elkészült rész az életéről szóló fejezet lett volna, amelyet viszont folyamatosan maga mondott el a tanú – ott nem voltak erre vonatkozó kérdések -, és végül a tudományos részt pedig teljes egészében önállóan, saját maga írta meg.

A tanú vélekedése az volt, hogyha az ő életéről saját maga írt, azzal ő maga rendelkezik.

A bíróság bizonyítási indítvány nyomán elrendelte a ... Testület véleményének beszerzését egyrészt arra vonatkozóan, hogy dr.CE által írt kéziratanyag önálló, eredeti alkotómunka eredményeként létrejött anyag, vagy pedig úgy tekinthető, mint az I. rendű alperes által felvetett témák és feltett kérdésekre interjúalanyként írt válasz.

A ... Testület dr.CE tanúkénti meghallgatásakor átadott, és az „A” jellel ellátott anyagról, amely négy tudós pályafutásával foglalkozik, továbbá a „C” jelzéssel ellátott, „...” ... című, és a „D” jelű, ...” elnevezésű szöveg tekintetében azt állapította meg, hogy azok kétség kívül egyéni, eredeti alkotásoknak tekinthetőek, önmagukban önálló, eredeti módon fejtenek ki egy-egy témát, s a védelem azt illeti meg, aki a művet megalkotta, aki ez esetben CE. Az közömbös a védelem szempontjából, hogy milyen alkalomból, indítatásból, vagy céllal jött létre.

A bíróság feltette azt a kérdést is, hogy az I. rendű alperes által vázolt könyvszerkezet, az általa összeállított témakörök és feltett kérdések olyan könyvszerkesztési elvnek minősülnek-e, amelynél fogva egy sajátos szerkezetű riportkötet önálló, eredeti alkotómunka eredményeként jött létre az I. rendű alperes kiadásában, míg az

összegyűjtött riportalanyi nyilatkozatok ehhez képest nem élveznek szerzői jogvédelmet, mert nem egyéni alkotómunka eredményei.

A ... Testület ezzel kapcsolatosan azt állapította meg, hogy a per tárgyát képező mű sajátos jellegű és szerkezetű.

Az I. rendű alperes, mint szerkesztő által összeállított témavázlatok, kérdéssorok kiindulásul szolgálhattak egy tervezett közös műhöz, mivel az I. rendű alperes ez által rögzítette az egyes témák sorrendjét, súlyát, egymáshoz való viszonyát a létrehozandó közös műben. Ez a koncepció szellemi munka eredménye, de nem alapoz meg kizárólagos szerzőséget a tervezett közös művön, amely az interjúalany, mint szerző jogait sérthetné.

A bíróság feltette azt a kérdést, hogy lehetséges-e, hogy az I. rendű alperes sajátos szerkesztési elve alapján összeállított kiadványról van szó, de emellett CE által elmondott és leírt részek maguk is önálló alkotómunka eredményei.

A ... Testület vélekedése szerint a ténylegesen megjelentett alperesi kiadvány az alperes szerkesztési elveinek mentén jött létre és tartalmazza az alperes kérdéseit, és a saját maga által írt előszót is, s azon kívül CE-nek a kérdésekre adott válaszait, akit tehát az alperesi kiadvány egyik szerzőjének kell tekinteni, és akit ebből eredően a szerzői jogi törvényben biztosított jogok illetnek meg.

A bíróság kérdést intézett a tekintetben is a ... Testülethez, hogy a II. rendű alperes maga is alkotó módon működött-e a közre a kiadvány létrehozásában, illetőleg szakmailag miként minősíthető a munkája?

A ... Testület szerint a II. rendű alperes által tett észrevételek arra utalnak, hogy ténylegesen dolgozott a tervezett mű szövegén /javította, tartalmát pontosította/, de ennek alapján nem állapítható meg, hogy mennyiben tekinthető ez a munka alkotó jellegűnek.

Végül pedig a bíróság megválaszolandónak tartotta azt a kérdést is, hogyha az I. és a II. rendű alperes is a mű alkotójának minősül, és emellett CE is, akkor milyen arányúra tehető alkotó munkájuk a megjelent kiadvány teljes egészéhez képest.

A ... Testület szerint az I. rendű alperes és CE közötti szerzőtársi részarány mintegy 50-50 %-ban határozható meg, a kiadványnak azoknak a részeiben, amelyekben CE a közös mű számára nyilatkozik.

Azoknál a részeknél, ahol CE műveként máshol már megjelent részek vannak, a szerzőtársi részarányt hozzávetőlegesen 80 %-nak lehetett minősíteni CE javára. Nem hagyható ugyanis figyelmen kívül a szerkesztői jellegű tevékenység e részek tekintetében sem, ennek mértékét viszont az alperes javára 20 %-ra lehet becsülni.

A bíróság a ... Testület megállapításaira is alapozva a ASK Kkt. fenntartott kereseti kérelmét megalapozatlannak találta, amely kereseti kérelem a következő:

A ASK Kkt. álláspontja szerint CE-vel megkötött kiadói- és felhasználási szerződésben – írásban is megerősítetten – megállapodás jött létre CE-vel, hogy a ASK Kkt. kizárólagosan jogosult az I. rendű alperessel való együttműködése kapcsán megkezdett, később attól teljesen függetlenné vált és önállóan megalkotott önéletírás kiadására /a könyv egyébként a ASK Kkt.i

kiadó részéről ... nyarán „...” cím alatt meg is jelent/.

Az alperesek ugyanakkor, megjelentetve a keresettel érintett kiadványt, abból értékesítettek, sőt az internetről ingyenesen letölthetővé tették a szöveget, ezáltal a ASK Kkt.i kiadvány iránti kereslet csökkent és csak alacsonyabb példányszámban tudta értékesíteni a ASK Kkt. a könyvet, amelynek folytán elmaradt jövedelme keletkezett.

A ASK Kkt.t ért vagyoni kár érvényesítése tekintetében először jogfenntartással élt a ASK Kkt., majd arra hivatkozott, hogy a kár bekövetkezte kétségtelen, összecszerúsége nem határozható meg, ezért az Szjt.94.§./2/ bekezdése, illetőleg 359.§./1/ bekezdése szerint az alpereseket egyetemlegesen 298.000 Ft összegű általános kártérítés megfizetésére kérte kötelezni.

A korábban előterjesztett nemvagyoni kártérítés iránti igényt a ASK Kkt. nem tartotta fenn, változatlanul kérte azonban annak megállapítását, hogy az I. és a II. rendű alperes a ASK Kkt. felhasználói jogait megsértette, amikor megjelentette, és forgalomba hozta a szerző hozzájárulása nélkül a kiadványt. Kérte ezért a ASK Kkt. kötelezni az alpereseket a jogsértés abbahagyására, kérte kötelezni az alpereseket adatszolgáltatásra, illetőleg a még meglévő könyvpéldányok megsemmisítésére.

A ASK Kkt. tehát arra hivatkozott, hogy CE-vel megkötött felhasználási szerződés alapján kizárólagosan volt jogosult a korábban, a I. rendű alperessel közösen elkezdett munka eredményeként létrejött kézirat megjelentetésére is.

A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 4.§./1/ bekezdése szerint a szerzői jog azt illeti, aki a művet megalkotta /szerző/.

A 9.§./1/ bekezdése szerint a szerzőt a mű létrejöttétől kezdve megilletik a szerzői jogok - a személyhez fűződő- és a vagyoni jogok – összessége.

A 9.§./2/ és /3/ bekezdése szerint a szerző személyhez fűződő jogait nem ruházhatja át, azok másként sem szállhatnak és a szerző nem mondhat le róluk, a vagyoni jogok pedig a törvényi kivétellel nem ruházhatók át, és azokról lemondani sem lehet /a kivétel a vagyoni jogok öröklése tekintetében rendelkeznek/.

Végül a 9.§./6/ bekezdése szerint a vagyoni jogok a törvényben meghatározott esetekben és feltételekkel átruházhatók, illetőleg átszállhatnak.

A 16.§./1/ bekezdése szerint pedig a szerzői jogi védelem alapján a szerzőnek kizárólagos joga van a mű anyagi formában, és nem anyagi formában történő minden egyes felhasználás engedélyezésére.

A bíróság a ...i Testület véleményét mindenben elfogadta, mert az kellően megalapozott, a peres eljárásban feltárt valamennyi adatra figyelemmel összeállított szakvélemény.

A ... Testület a keresettel érintett kiadvány tekintetében rögzítette, hogy az egy sajátos jellegű és szerkezetű mű, amelynél az I. rendű alperes, mint szerkesztő által összeállított tényvázlatok, kérdéssorok kiindulásul szolgálhattak egy közös műhöz, amelyet az I. rendű alperes és CE tervezett, és ez a szerkesztő által kidolgozott koncepció önálló szellemi munka eredménye, bár kizárólagos szerzőséget nem alapoz meg.

Ugyanakkor azt is rögzítette a ... Testület, hogy azok a részei a kiadványnak, amelyek CE által említett négy tudós pályafutásával foglalkoznak, valamint „... ...”, illetőleg „...” címszó alatt lettek összeállítva, CE művének tekinthetők.

A ténylegesen megjelentetett mű, amelyet tehát az I. rendű alperes szerkesztési elveinek mentén jött létre, tartalmazza az I. rendű alperes kérdéseit az általa írt „...”-t, de tartalmazza CE-nek a kérdésekre adott válaszokat is, az I. rendű alperes és CE, mint szerzőtárs közös műve.

Azokban a részekben, ahol CE műveként már máshol megjelent szövegek találhatóak, ott a szerzőtársi részarány 80-20 % CE javára.

Ebből a megalapozott és aggálytalan megállapításból kiindulva a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az I. rendű alperes, mint szerzőtárs tudta, közreműködése és hozzájárulása nélkül megkötött, megjegyzendő, hogy utólag írásba foglalt, a ASK Kkt. és CE között megkötött kiadói felhasználási szerződés rendelkezései alapján a ASK Kkt. nem szerzett felhasználói jogokat az általa megjelentett „...” című mű tekintetében azokra a részekre nézve, amelyek a keresettel érintett kiadványban is szerepelnek.

Az Szjt.5.§./1/ bekezdése szerint ugyanis több szerző közös művére, ha annak részei nem használhatóak fel önállóan, a szerzői jog együttesen és – kétség esetén – egyenlő arányban illeti meg a szerzőtársakat, a szerzői jog megsértése ellen azonban bármelyik szerzőtárs önállóan is felléphet.

Az ténykérdés, hogy a keresettel érintett kiadvány az I. rendű alperes magánkiadásában jelent meg, tehát felhasználónak az I. rendű alperes tekintendő. Ennél fogva mindazok a részek, amelyekben 50-50 %-ban szerzőtárs az I. rendű alperes és dr.CE, őket egyenlő arányban illeti meg a szerzői jog.

Kétségtelenül a perrel érintett kiadvány tekintetében is az állapítható meg, hogy vannak olyan részei, amelyek önálló alkotómunka eredményei, főként dr.CE részéről, ennél fogva az Szjt.5.§./2/ bekezdése szerint ezek vonatkozásában a szerzői jogok önállóan is gyakorolhatóak voltak, mert e szerint, ha a közös mű részei önállóan is felhasználhatóak, a saját rész tekintetében a szerzői jogok önállóan gyakorolhatóak.

Viszont a törvény szövege úgy folytatódik, hogy az összekapcsolt művekből álló, együtt alkotott közös mű valamely részének más művel való összekapcsolásához az eredeti közös mű valamennyi szerzőjének hozzájárulása szükséges.

A ASK Kkt. kizárólagos felhasználási jogát állítva a perbeli kiadvánnyal kapcsolatosan igényt érvényesített, de a fentiekől függetlenül is megállapítható, hogy követelése megalapozatlan. Egyrészt a ASK Kkt. a közös mű egyik szerzőjével kötött megállapodás alapján senkivel szemben sem érvényesíthetne igényt a szerzői jog megállapítása iránt, minthogy a törvény szerint ilyen jogokkal nem rendelkezik. Másrészt csak a közös mű egyik szerzőjétől szerzett felhasználási jogot azokra a mű-részekre, amelyek a perbeli kiadványban is megjelentek. A teljes körű felhasználási jogot valamennyi szerzőtől meg kellett volna szereznie.

Mindezekből következően pedig semmifajta objektív szankció érvényesítésére nincsen lehetősége, amely az Szjt.94.§./1/ bekezdése szerint a szerzőt illető jog és lehetőség.

A keresettel érintett kiadvány tekintetében a szerzők azonban dr.CE és az I. rendű alperes, amely a mű egyes részei tekintetében a ... Testület véleményében foglaltakhoz képest fele-fele arányban, vagy 80-20 % arányban rendelkeznek a mű hasznosításáról.

Azoknak a részeknek a tekintetében, amelyeket CE már korábban írt, vagy máshol is megjelent részek, de az I. rendű alperes magánkiadásában megjelent könyvbe is beleszerkesztettek, önálló szerzői jog nem illeti meg még dr. CE-t sem, hiszen a ... Testület véleménye szerint ez esetben is éppen a sajátos szerkesztési elvre tekintettel 20 % szerzői arány állapítható az I. rendű alperes javára.

A II. rendű alperessel szembeni kereset egyrészt abból az okból alaptalan, hogy a ASK Kkt., mint a felhasználási szerződést megkötő gazdálkodó szervezet a szerzőt illető jogok alapján igényt nem érvényesíthet harmadik személlyel szemben, a II. rendű alperessel szemben sem, és nem csak abból az okból, hogy nem illetik meg a szerzői jogsértés esetén igénybe vehető jogi eszközök, hanem azért sem, mert a II. rendű alperes a peradatok alapján sem önálló alkotó munkát nem végzett, sem egyéb olyan magatartást nem tanúsított, amely szerzői

jogokat sértett volna.

Mindezt megalapozza a ... Testület véleménye is.

A ASK Kkt. pervesztes, ezért a bíróság a Pp.78.§./1/ bekezdése szerint kötelezte perköltség megfizetésére az alperesek javára, fejenként.

Budapest, 2008. március 14. napján

Csíkyné dr. Szobácsi Julianna sk.

tanácselnök

A kiadmány hitelül: Gné

II.

Fővárosi Ítéltábla
8.Pf.20.625/2008/3.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Bényi E. László ügyvéd (...) által képviselt (.....) felperesnek a dr. Csányi László Koppány ügyvéd (....) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű és a Strasser, Józsa, Vető Ügyvédi Iroda (.... ügyintéző: dr. Strasser Tibor ügyvéd) által képviselt II.rendű alperes neve (II.rendű alperes címe) II. rendű alperes ellen szerzői jogsértés megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. március 14. napján kelt 8.P.28.565/2005/43. számú ítélete ellen a felperes részéről 44. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű alpereseknek 22.000 - 22.000 (Huszonkettőezer - Huszonkettőezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alpereseknek fejenként 50.000 Ft perköltséget.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege szerint ... és a felperes 2005. december 22-én kiadói- és felhasználási szerződést kötöttek. Ebben a megállapodásban előzményként rögzítették, hogy 70. életévének betöltése alkalmából önéletrajzi jelegű könyvet írt. Rögzítették azt is, hogy 2004. nyarán I. rendű alperes azzal a megkereséssel fordulthez, hogy életpályájáról könyvet kíván írni, melyhez kérte közreműködését. A tudós által diktafonra mondott több órányi hanganyagból I. rendű alperes által leírt és összeszerkesztett anyag oly mértékben volt torzított, hogy közölte vele, hogy a mű nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá. Az előzmények ismertetését követően a szerződő felek megállapodtak abban, hogy kizárólagos joggal megbízta a felperest az általa írt „.....” című önéletrajzi munka kiadásával és forgalomba hozatalával.

A szerződés 8. pontjában teljes körű felhatalmazást adott felperesnek arra, hogy szerzői jogainak megsértése miatt helyette és nevében eljárjon az I. rendű alperes részére átadott és I. r. alperes által szerkesztett életrajzi kötet részeként által írt fejezetek vonatkozásában és a

szerzői jogi törvény szerinti polgári jogi igényeket érvényesítse.

Az elsőfokú bíróság tényként állapította meg azt is, hogy a fenti megállapodást a szerződő felek akkor rögzítették írásban, amikor a felperes már benyújtotta a kereseti kérelmét annak megállapítása iránt, hogy az alperesek megsértették a felhasználói és szerzői jogait a „.....” című könyv megjelentetésével és forgalomba hozatalával.

Ismertette az elsőfokú ítélet, hogy a felperes módosított keresetében a kiadói- és felhasználási szerződés alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperesek kizárólagos felhasználói jogait megsértették, amikor hozzájárulása nélkül kiadták és forgalmazták a „.....” című kiadványt. Kérte továbbá az alpereseket a jogsértés abbahagyására, adatszolgáltatásra, illetőleg a még meglévő könyvpéldányok megsemmisítésére, valamint a jogsértéssel kapcsolatban egyetemlegesen 298.000 Ft összegű általános kártérítés megfizetésére kötelezni.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasító döntését a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 4. §-ának (1) bekezdésére, az 5., a 9. és a 16. §-ára alapította.

A perben kirendelt Szerzői Jogi Szakértői Testület véleménye alapján arra a megállapításra jutott, hogy a „.....” című mű az I. rendű alperes, mint szerkesztő és közös műve, mivel a könyv az I. rendű alperes szerkesztési elveinek mentén jött létre, tartalmazza a kérdéseit, az általa írt előszót, de tartalmazza a kérdésekre adott válaszait, valamint a tudósnak már máshol megjelent műveit is.

Ebből a megállapításból kiindulva kifejtette az elsőfokú bíróság, hogy az I. r. alperes nélkül, csak és a felperes között létrejött, és utólag írásba foglalt kiadói szerződéssel a felperes nem szerzett felhasználói jogokat a „.....” című könyv azon részeire, amelyek az alperesi kiadványban is szerepelnek. A felperes a közös mű egyik szerzőjével kötött megállapodás alapján még a közös mű önállóan felhasználható részei kapcsán sem érvényesíthet igényt, mert ahhoz a felhasználási jogot, figyelemmel az Szt. 5. §-ának (2) bekezdésére, valamennyi szerzőtől meg kellett volna szereznie. A teljes körű felhasználási jog hiányában a felperesnek nem volt lehetősége az I. r. alperessel szemben az Szt. 94. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, a szerzőt illető szankciókat érvényesíteni.

A II. rendű alperes tekintetében az elsőfokú bíróságnak az volt az álláspontja, hogy egyrészt a felhasználási szerződést kötő gazdálkodó szervezet nem érvényesíthet a szerzőt illető jogok alapján igényt harmadik személlyel szemben, másrészt a peradatok sem igazolták, hogy a II. rendű alperes önálló alkotómunkát végzett, vagy egyéb szerzői jogokat sértő magatartást tanúsított volna.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, elsődlegesen annak megváltoztatását és a keresetének megfelelő döntés meghozatalát kérte, másodlagosan a hatályon kívül helyezését indítványozta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a feltárt tényállást helytelenül értékelte, ítélete jogszabálysértő és iratellenes.

Kifejtette, hogy az általa csatolt, kéziratát, illetve tanulmányait tartalmazó „A”-„D” jelzés alatti iratokról a szakvélemény is megállapította, hogy azok kétség kívül egyéni, eredeti alkotásoknak tekinthetők, ennek alapján az Szt. 1. § (1) és (2) bekezdései, továbbá 4. § (1) pontja szerint a szerzőt, tehátt illeti meg a szerzői jogi védelem.

E kéziratok és tanulmányok kiadására a felperesi társaság részére biztosított kizárólagos felhasználási jogot és azok meg is jelentek az „.....” című könyvben. Pusztá egybevetés útján megállapíthatónak tartotta, hogy az alperesek által kiadott „.....” című könyvben önállóan alkotott műve, amelynek kézírata „C”, legépelt verziója pedig „D” jelzés alatt került csatolásra, az alperesi kiadvány 56-96. oldalain teljes egészében átvételre került annak ellenére, hogy ezt kifejezetten megtiltotta. Ezzel sérültek a kizárólagos kiadói- és felhasználói jogai, ami miatt az Szjt. 15. §-a, 98. §-ának (1) bekezdése, valamint 106. §-ának (1) bekezdése alapján önállóan felléphetett. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a keresetösség hiányát állapította meg és így a kereseti kérelmet érdemben nem is bírálta el.

A másodfokú tárgyaláson azt hangsúlyozta, hogy két mű jött létre, amely terjedelmében és tematikájában eltér, de mind a kettőt írta. Az alperesi könyvben szerepel egy I. rendű alperes által írt elő- és utószó, de azzal, hogy szerkesztőként az I. rendű alperes közreműködött, még nem vált szerzőtársává. Tehát közös mű nem jött létre és az I. rendű alperes között sem az „.....”, sem a „.....” című könyv vonatkozásában.

Az I. és II. rendű alperesek az elsőfokú ítéletet helyes indokainál fogva kérték helybenhagyni.

Kiemelték, hogy a felperes által a jelen eljárásban érvényesített, a szerzőt megillető, személyéhez fűződő igényt csak személyesen érvényesíthette volna jogszerűen. Ezen túlmenően megjegyezték, hogy a felperes nem szerzett a szerződéssel felhasználói jogokat az alperesi kiadványban megjelent részletekre. A szakvéleményre tekintettel nem látták megállapíthatónak, hogy mind a két könyvnek volt a szerzője. Az alperesi kötetben a tudós interjú is adott, az pedig egy speciális kategória.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság keresetet elutasító döntésével és nagyobb részben annak indokaival is egyetértett.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azzal egészíti ki, hogy a felperesi társaság gondozásában 2005. májusában megjelent, ... által írt „.....” című önéletrajzi könyv kiadásával szinte egy időben jelent meg az I. rendű alperes magánkiadásában a „.....” című kiadvány, azon szerzőként az I. és a II. rendű alperes került feltüntetésre. A könyv az I. rendű alperes szerkesztési elvei mentén jött létre, tartalmazza az I. rendű alperes által írt előszót, interjú-szerűen az általa feltett kérdéseket és azokra válaszait, valamint ... szakmai írásait, köztük a „.....” című tanulmányt.

A tényállás kiegészítésére azért volt szükség, mivel a felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek a „.....” című könyv engedély nélküli kiadásával és forgalmazásával megsértették kizárólagos felhasználási jogát, amelyetvel kötött kiadói- és felhasználási szerződésre alapított.

Az Szjt. 42. § (1) bekezdése értelmében a felhasználási szerződés alapján a szerző engedélyt ad művének a felhasználására, a felhasználó pedig köteles ennek fejében díjat fizetni. A 43. § (1) bekezdése kimondja, hogy a felhasználási szerződés csak kifejezett kikötés esetén ad kizárólagos jogot.

Az Szjt. 56. §-ának (1) bekezdése szerint a kiadói szerződés alapján a szerző köteles a művet a kiadó rendelkezésére bocsátani, a kiadó pedig jogosult azt kiadni, valamint forgalomba hozni és köteles a szerzőnek díjat fizetni.

A perbeli esetben megállapítható volt, hogy és a felperes között 2005. december 22. napján létrejött kiadói- és felhasználási szerződésben a tudós azzal bízta meg a felperesi kiadót kizárólagos joggal, hogy az általa írt „.....” című könyvet kiadja és forgalmazza (szerződés 1. és 2. pontjai).

A szerződés 8. pontjában emellett, a szerző teljes körű felhatalmazást adott a felperes részére, hogy az „.....” című művön fennálló szerzői joga megsértése esetén fellépjen olyan személyekkel szemben, akik engedély nélkül önállóan, vagy más művekkel együtt kiadják. Kifejezetten megnevezésre került ebben a pontban az I. rendű alperes és a részére átadott, általa szerkesztett önéletrajzi könyv részeként megírt fejezetek.

Ennek alapján az is megállapítható tehát, hogy a szerződésben a kiadási és felhasználási jogon kívül arra is feljogosította a felperest, hogy saját személyében fellépjen a szerzői jogának megsértőjével szemben és az Szjt. 94. §-ában foglaltak szerint polgári jogi igényt támasszon. Ez a szerződéses rendelkezés részben összhangban állt az Szjt. 98. §-ának (1) bekezdésével, amely szerint a szerző vagyoni jogainak megsértése esetén a kizárólagos felhasználási engedélyt a 43. § (1) bekezdése alapján megszerző személy felhívhatja a szerzőt, hogy a jogsértés abbahagyása iránt tegye meg a szükséges intézkedéseket. Ha a szerző a felhívástól számított harminc napon belül nem intézkedik, a jogszerző saját nevében felléphet a jogsértés miatt.

A perben az elsőfokú bíróság tanúként meghallgattat, akinek tudomása volt arról, hogy a felperes a perben a szerzői vagyoni jogainak megsértése miatt lép fel, de maga nem kívánta megtenni a szükséges intézkedéseket. Ezt igazolja a keresetlevélhez csatolt,től származó levél (1/F/3.), amelyben megerősíti, hogy teljes körű felhatalmazást adott a kiadónak a jogsértések miatti fellépésre. Alátámasztja a felperesi képviselőnek a 2006. június 16. napján megtartott tárgyaláson tett azon előadása is, miszerint, mint szerző nem kíván igényt érvényesíteni, egyáltalán nem akar semmilyen vitába bonyolódni az alperesekkel (14. jkv. 2. oldal), ezt a szerződés 8. pontja alapján a felperesre hagyta, aki ennek megfelelően saját személyében jogosult volt a kizárólagos felhasználási joga alapján fellépni a felhasználási szerződéssel érintett szerzői vagyoni jogok megsértése miatt.

Hangsúlyozni kell ugyanakkor, hogy a szerződés szerint a felperes az Szjt. idézett 42., 43. és 98. §-ai alapján kizárólagos felhasználói jogokat az „.....” című könyvre vonatkozóan szerzett, így az igényérvényesítési jogosultsága is ezzel az önéletrajzi művel lehet kapcsolatos. Az Szjt. 94. §-ában biztosított polgári jogi jogkövetkezmények alkalmazása érdekében az „.....” című könyv tekintetében megvalósuló szerzői vagyoni jog megsértése esetén léphet fel az Szjt. 98. § (1) bekezdése szerint, mint felhasználó.

Az alperesek azonban nem a felperes és közötti megállapodás tárgyát képező „élet/leltár” című művet adták ki, és nem annak a részleteit használták fel, hanem egy tematikájában hasonló kiadványt, a „.....” című könyvet jelentették meg, ami és I. rendű alperes korábbi együttes munkáján alapult. A szakmai anyagokat a peradatok szerint az I. rendű alperes részére adta át szerkesztés céljából, azokat az I. rendű alperes nem az azonos időben kiadott felperesi kiadványból merítette.

Az aggálytalan szakvélemény és a bizonyítási eljárás egyéb adatai alapján megállapítható volt, hogy az I. r. alperes és közös művet, egy interjúkötetet terveztek. A ténylegesen megjelentetett alperesi kiadvány az I. rendű alperes szerkesztési elveinek mentén jött létre és

tartalmazza az I. r. alperes kérdéseit, az általa írt előszót, ezen kívül tartalmazza válaszait a kérdésekre és korábban máshol már megjelent szakmai műveit is, az I. r. alperes szerkesztésében. Helyesen állapította meg mindezek alapján az elsőfokú bíróság az Szjt. 5. §-a (1) és (2) bekezdése szerint, hogy a „.....” című kiadvány az I. r. alperes és, mint szerzőtársak közös művének tekinthető, azt a fellebbezés alaptalanul vitatta.

A fellebbezés érveivel szemben a másodfokú bíróság az alperesi ellenkérelemmel értett egyet, miszerint a felperes az alperesi kiadvánnyal kapcsolatosan nem szerzett jogosultságot az általa kötött kiadói- és felhasználási szerződéssel, mert abban az általa írt „.....” című könyvre vonatkozóan biztosított a felperes számára kizárólagos felhasználási jogot. A felperesi és alperesi kiadványban is szereplő hasonló, illetve azonos részek, a által korábban már publikált írások vonatkozásában pedig helyesen hangsúlyozta az elsőfokú bíróság az I. r. alperes szerkesztői munkáját.

Az adott esetben a felperes kiadói és felhasználási jogai nem terjednek ki arra, hogy egy, az általa kiadott könyvvel témájában hasonló és szerzőjével is csak részben azonos mű kiadásának esetleges jogellenességével kapcsolatosan a saját személyében igényt érvényesítsen.

A fentiekkel kiegészített indokok mellett az elsőfokú bíróság helyesen utasította el a felperes keresetét a kártérítésre kiterjedően is, az összecszerűség további vizsgálata nélkül.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A perveztes felperes a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján köteles a másodfokú perköltséget, ami alperesenként 50.000 Ft áfával növelt ügyvédi munkadíjat foglal magában, megfizetni.

Budapest, 2008. november 4.

. Lesenyey Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Pullai Ágnes s.k.
Fülöp Györgyi Mária s.k.
előadó bíró

Dr.
bíró

A kiadmány hitelül:

bírósági ügyintéző

III.

Legfelsőbb Bíróság
Pfv.IV.20.766/2009/3.szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Bényi E. László ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Csányi László Koppány ügyvéd által képviselt I.r. és a Strasser, Józsa, Vető Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Strasser Tibor ügyvéd) által képviselt II.r. alperes ellen szerzői jogsértés megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt a Fővárosi Bíróság előtt 8.P.28.565/2005. számon megindított és a Fővárosi Ítéletábla 8.Pf.20.625/2008/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 49. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás szerint .. és a felperes között 2005. december 22-én kiadói- és felhasználási szerződés jött létre .. által - 70. életévének betöltése alkalmából - írt önéletrajzi jellegű könyv kiadása tárgyában. A felek a megállapodás előzményeként rögzítették, hogy az I.r. alperes 2004. nyarán .. közreműködését kérte a nevezett életpályájáról írandó könyvéhez. A tudós által diktafonra mondott hanganyagból az I.r. alperes által leírt és összeszerkesztett anyag oly mértékben volt torzított, hogy .. a mű nyilvánosságra hozatalához nem járult hozzá. A szerződő felek megállapodtak abban, hogy .. kizárólagos joggal megbízza a felperest az általa írt „élet/leltár” című életrajzi munka kiadásával és forgalomba hozatalával. A szerződés 8. pontja szerint .. teljeskörű felhatalmazást adott a felperesnek arra, hogy a megállapodás tárgyát képező művön - ide értve az I.r. alperes részére átadott és az I.r. alperes által szerkesztett önéletrajzi kötet részeként .. által írt fejezeteket is - fennálló szerzői jogainak megsértése esetén helyette és nevében eljárjon, és a szerzői jogi törvény szerinti polgári jogi igényeket érvényesítse. A felperes gondozásában 2005. májusában megjelent, .. által írt „élet/leltár” című könyv kiadásával szinte egyidőben jelent meg az I.r. alperes magánkiadásában a „... - A genetikus és világa” című kiadvány az I. és II.r. alperes szerzőségének feltüntetésével.

A felperes a 2005. július 22-én benyújtott, utóbb módosított keresetében a kiadói- és felhasználási szerződés alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperesek kizárólagos felhasználói jogait megsértették, amikor .. hozzájárulása nélkül kiadták és forgalmazták a „... - A genetikus és világa” című kiadványt. Kérte az alperesek jogsértés abbahagyására, adatszolgáltatásra, a még meglévő könyvpéldányok megsemmisítésére, valamint általános kártérítés címén 298.000 forint megfizetésére kötelezését. Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

A jogerős ítélet a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alpereseknek személyenként 50.000 forint elsőfokú és 22.000 forint másodfokú perköltséget.

A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 98. § (1) bekezdés alapján kizárólagos felhasználási jogára, valamint a megállapodás 8. pontja alapján ..-től kapott felhatalmazásra tekintettel jogosult volt a felhasználási szerződéssel érintett szerzői vagyoni jogok megsértése miatt saját nevében fellépni. A felperes kizárólagos felhasználói jogokat az általa kiadott „élet/leltár” című könyvre vonatkozóan szerzett, így igényérvényesítési jogosultsága is csak e mű tekintetében illeti meg. Az alperesek azonban nem a felperes és .. közötti megállapodás tárgyát képező művet adták ki és nem annak részleteit használták fel, hanem egy tematikájában hasonló kiadványt jelentettek meg, amely .. és az I.r. alperes korábbi együttes munkáján alapult. A szakmai anyagokat az I.r. alperes részére .. adta át szerkesztés céljából, azokat az I.r. alperes nem a felperes által - azonos időben - kiadott műből merítette. Az aggálytalan szakvélemény és a bizonyítási eljárás adatai alapján az is megállapítható, hogy az I.r. alperes és .. közös művet, egy interjúkötetet terveztek. Az I.r. alperes szerkesztésében megjelent mű tartalmazza az általa írt előszót, a feltett kérdéseit és .. kérdésekre adott válaszait, továbbá a tudós korábban már megjelent szakmai műveit. Ezért a kifogásolt mű az Szt. 5. § (1) és (2) bekezdés alapján az I.r. alperes és .., mint szerzőtársak közös művének tekinthető. Miután a felperes az alperesek kiadványával kapcsolatban nem szerzett felhasználói jogosultságot a kiadói és felhasználási szerződéssel, ezért az általa kiadott könyvvel csupán témájában hasonló, szerzőjével pedig csak részben azonos mű kiadásának jogellenessége miatt a felperes saját személyében igényt nem érvényesíthet.

A jogerős ítélet ellen, jogszabálysértésre hivatkozással, a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen a keresetének való helytadás, másodlagosan az eljárás első- vagy másodfokú bíróság új határozat hozatalára utasítása érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint pusztán egybevetés alapján is megállapítható, hogy az „alperesek” által kiadott mű .. önállóan alkotott műve. Ezt igazolja, hogy az iratokhoz csatolt „C” jelű kézirat és annak „D” jelű legépelte verziója teljes egészében átvételre került az alperesek kiadványában. Aggályos a szakértői véleménynek az a megállapítása, hogy a .. műveként máshol már megjelent részek tekintetében a tudós szerzőtársi részarányát csupán 80 %-ban határozza meg. Az alperesek ugyanis a korábban megjelent írások felhasználásához nem rendelkeztek a szerző hozzájárulásával. Ezen túlmenően a tudós az általa megfogalmazott fejezetek megjelentetését az alperesek részéről kifejezetten megtiltotta, ezáltal az alperesek a mű kiadására vonatkozó felhasználói joggal nem rendelkeztek. Mivel a kiadó kizárólagos felhasználói jogait megsértették, a jogsértés miatt az önálló igényérvényesítési jogosultság megilleti. A jogerős ítélet a bizonyítékok téves értékelésével és jogszabályt sértve jutott arra az álláspontra, hogy a keresetösségi jog nem illeti meg.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A kiadó felperes a felhasználói jogainak és .. (a továbbiakban: szerző) szerzői jogainak megsértése miatt terjesztett elő keresetet az alperesekkel szemben.

Igényérvényesítési jogosultságát a szerzővel előbb szóban, majd utóbb (2005. december 22-én) írásba foglalt kiadói és felhasználási szerződés alapján megszerzett kizárólagos felhasználói jogaira, illetve a szerző igényérvényesítésre vonatkozó felhatalmazására alapította. Álláspontja szerint az I.r. alperes engedély nélkül, a szerző kifejezett tiltása ellenére jelentette meg a szerző által alkotott művet a „... - A genetikus világa” című kiadványában.

A perben eldöntendő kérdés volt az, hogy a szerző az őt ért jogsérelem miatt az igényérvényesítést másnak átengedheti-e, és ha igen, milyen terjedelemben.

Az Szjt. 9. § (1) bekezdés szerint a szerzőt a mű létrejöttétől kezdve megilleti a szerzői jogok - a személyhez fűződő és a vagyoni jogok - összessége. Miután a szerző a személyhez fűződő jogait az Szjt. 9. § (2) bekezdés értelmében nem ruházhatja át, és az más módon sem szállhat át, az engedély nélküli nyilvánosságra hozatal, mint az Szjt. 10. § (1) bekezdés szerinti személyhez fűződő jog megsértése miatt főszabály szerint a szerző kizárólag személyesen léphet fel, azt a felperes jogát ruházás alapján nem érvényesítheti. Az Szjt. 15. §-ban foglalt rendelkezés, mely szerint a szerző meghatározott személyhez fűződő jogainak védelmében a felhasználó is felléphet, ha ahhoz a szerző a felhasználási szerződésben kifejezetten hozzájárult, a szerződés tárgyával kapcsolatos felhasználói jogok összefüggésében értelmezhető. A szerző az Szjt. 9. § (3) bekezdés értelmében a vagyoni jogait sem ruházhatta át, illetve azok nem szállhattak át, mert a perbeli irodalmi műre vonatkozóan a törvény az Szjt. 9. § (6) bekezdés hatálya alá eső megengedő szabályt nem tartalmaz. Mindebből az következik, hogy a felperes nem általában a szerző személyhez fűződő vagy vagyoni jogainak jogosultjaként, hanem legfeljebb a kiadói szerződés tárgyát jelentő műre vonatkozó kizárólagos felhasználói jogosultsága alapján, annak védelme érdekében léphet fel a jogsértővel szemben. Az Szjt. 98. § (1) bekezdés - perbeli időszakban hatályos - rendelkezése szerint ugyanis a szerző jogainak megsértése esetén a kizárólagos felhasználási engedélyt a 43. § (1) bekezdése alapján megszerző személy felhívhatja a szerzőt, hogy a jogsértés abbahagyása iránt tegye meg a szükséges intézkedéseket; ha a szerző a felhívástól számított harminc napon belül nem intézkedik, a jogszerző saját nevében felléphet a jogsértés miatt.

A szerző és a felperes között létrejött kiadói és felhasználási szerződés 1. és 2. pontja szerint a felperes - az Szjt. 43. § (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelően - kizárólagos jogosultságot szerzett a szerző „élet/leltár” című művének kiadására és forgalomba hozatalára (felhasználására). A szerződés 8. pontjának - a Ptk. 207. § (1) bekezdésben foglalt nyilatkozási elv figyelembe vételével való - értelmezése alapján megállapítható, hogy a szerző arra adott felhatalmazást a felperesnek, hogy a megállapodás tárgyát képező művön, valamint - a téma és a tartalom azonossága miatt - a szerző által írt és az I.r. alperes részére átadott fejezeteken fennálló szerzői jogainak megsértése esetén a mű egészének vagy egy részének jogosulatlan felhasználása miatt bárkivel szemben fellépjen. Miután a fent kifejtettek értelmében a felperes az alperesi kiadvánnyal kapcsolatban a szerző személyhez fűződő és vagyoni jogait átruházással nem szerezhette meg, a szerző által az I.r. alperes részére átadott kézirat jogosulatlan felhasználása miatt igényt nem érvényesíthet.

A megállapodás tárgyát képező, azaz az „élet/leltár” című műre vonatkozó kizárólagos felhasználási joga alapján azonban, amint azt a másodfokú bíróság is helytállóan megállapította, a felperes az Szjt. 98. § (1) bekezdés rendelkezése és a szerző kifejezett feljogosítása alapján jogosult saját nevében fellépni a szerző vagyoni jogainak megsértése esetén. Igényérvényesítési jogosultságának terjedelme azonban - a felhasználás tárgyhoz és célhoz kötöttségére figyelemmel - a felhasználói jogával érintett mű vagy műrészlet jogosulatlan felhasználására vonatkozik.

Ezért abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a felperes az „élet/leltár” című műre vonatkozó kizárólagos kiadáói és felhasználási jogosultsága kiterjed-e az I.r. alperes kiadásában megjelent műre vagy annak egy részére, azaz az I.r. alperes a felperes kizárólagos felhasználási jogát sértve adta-e ki a művet.

A per adatai nem hagytak kétséget afelől, hogy a felperes által a szerző szerkesztésében megjelentetett szakmai önéletrajzi mű, valamint az I.r. alperes által szerkesztett és kiadott interjú kötet egyaránt a szerző által részükre (külön-külön) átadott kéziraton alapult. Önmagában azonban ez a körülmény - annak ellenére, hogy a szerző által írt részek szakmai tartalma értelemszerűen azonos - nem alapozza meg annak megállapíthatóságát, hogy a felperes és az I.r. alperes által kiadott művek vagy azok részei azonosak, ezáltal az I.r. alperes a felperes kizárólagos felhasználási jogait sértette. A tartalmi azonosság ugyanis - szerzői jogi értelemben - nem feltétlenül jelent műazonosságot. Az adott esetben a felperes és az I.r. alperes kiadványának jelentős terjedelmi és műfaji eltérése mellett az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a szerző alapvetően kifogásolta az I.r. alperes szerkesztési elveit, a mű hangvitelének, színvonalának és stílusának nem megfelelő voltát; ezért döntött úgy, hogy nem járul hozzá a mű nyilvánosságra hozatalához és az általa írt anyagot saját szerkesztésében adja ki. Ezért annak - a szakértő igénybevételevel történő - bizonyítása, hogy az Szjt. 1. § (3) bekezdés alapján szerzői jogi védelem alatt álló és a felperes kizárólagos felhasználási jogával érintett „élet/leltár” című művet az I.r. alperes felhasználta, a Pp. 164. § (1) bekezdés szerint a felperest terhelte. A perben lefolytatott szakértői bizonyítás ezt nem igazolta.

Miután a felperes nem bizonyította a kereshetőségi jogát megalapozó azon körülményt, hogy az I.r. alperes által kiadott műben a kizárólagos felhasználási jogával érintett „élet/leltár” című mű vagy annak része került átvételre, helytállóan jutott arra az álláspontra a jogerős ítélet, hogy a felperes kiadáói és felhasználási jogai alapján a csupán tárgyában, témájában hasonló, de azonosnak nem tekinthető mű kiadásával esetlegesen elkövetett jogsértés miatti igényérvényesítés alaptalan volt. Azt is helyesen állapította meg, hogy az I.r. alperes által kiadott mű tekintetében a szerző a személyhez fűződő és vagyoni jogai esetleges sérelmét személyesen érvényesítheti.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta. Az alperesek részéről értékelhető költség nem merült fel, a felperes a felülvizsgálati illetéket leróta, ezért azokról rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2009. október 21.

Dr. Völgyesi Lászlóné sk. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. előadó bíró, Dr. Mészáros Mátyás sk. bíró

A kiadmány hitelül:

Vné

tisztviselő